

Манастир Папраћа: Прва фаза систематских археолошких истраживања

Са благословом Његовог Преосвештенства Епископа зворничко-тузланског г. Фотија у манастиру Папраћи завршена је прва фаза систематских археолошких истраживања у оквиру обележавања јубилеја 170 година од последње велике обнове манастира.

У протеклих месец дана археолошки тим на челу са др Александром Јашаревићем, музејским саветником из Регионалног музеја у Добоју, радио је на истраживању велике припрате и северног дела порте. У комплексу истраженог дворишта откривени су остаци архитектуре која се може довести у контекст првобитног манастирског обзиђа и капије, као и делови велике некрополе из 15. века. Свакако најзначајнија открића су унутар егзонартекса или велике припрате где су откривени остаци преко 30 средњовековних гробова, као и три гробнице папраћких игумана из 16. века (фотогалерија).

Археолошке налазе из гробова чинили су остаци ношње попут бронзаних дугмади, гвоздене појасне копче, а спорадично и новац као прилог. У гробницама које су формиране од резаних комада сиге и покривене каменим плочама фрагментарно су сачувани остаци коже и текстила. Антрополошка анализа коштаног материјала помоћи ће у реконструкцији живота у позном Средњем веку и раном Новом веку, а апсолутно датирање дефинисаће прецизније трајање некрополе. Иако данас у припрати нису видљиви остаци фрескописања, евидентирани уломци испод пода говоре да је у прошлости и

тај део цркве био под фрескама богатог колорита и разноврсних композиција, а што је данас само наглашено у наосу цркве.

Храм Благовести манастира Папраће једна је од најмонументалнијих цркава која своји изгледом, положајем и трајањем доминира у окружењу и једна је од значајнијих православних богомоља у Босни и Херцеговини, која ипак до сада археолошки није истраживана, што је у неку руку и добро, јер данас имамо бољу технологију и методологију истраживања која ће прикупити све релевантне доказе који су неопходни.

Нова истраживања имају за циљ да се утврди тачно датирање постанка манастира, могуће ктиторске гробнице, првобитни распоред објеката у оквиру комплекса, површину некрополе, док ће покретни археолошки материјал попут камене пластике и фрескописа помоћи у реконструкцији различитих фаза трајања манастира. Остали покретни археолошки материјал свакако ће постати и део музејске поставке која ће употпунити досадашње спознаје о религијском животу предметног простора.

Доступни писани извори пружају слику о динамичном животу бројне монашке заједнице о чему такође сведочи и богата народна традиција о постанку манастира. Све то треба да буде додатно потврђено и археолошким ископавањима.

За наредне фазе планирана су истраживања мале припрате, наоса цркве, као и остатка манастирске порте. Имајући у виду да је манастир Папраћа један од најзначајнијих духовних центара српског народа и да је манастирска црква највећи сачуван манастирски храм у Босни и Херцеговини позивамо све оне који су у могућности да се својим прилозима укључе у обнову те древне светиње уплатом на жиро рачун број 5620038141390089, NLB Banka a.d. Banja Luka.

